

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych PRInż-1 sp. z o.o.
w K.

przeciwko K. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lipca 2013 r.

zażalenia pozwanego na postanowienie zawarte

w wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 marca 2012 r.,

- 1) **zmienia zaskarżone postanowienie o kosztach postępowań odwoławczych zawarte w punkcie 4 wyroku w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem kosztów postępowań odwoławczych,**
- 2) **oddala zażalenie w pozostałym zakresie,**
- 3) **koszty postępowania zażaleniowego znosi wzajemnie między stronami.**

Uzasadnienie

Powodowe Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych PRInż - 1 Sp. z o.o. w powództwie przeciwegzekucyjnym wytoczonym przeciwko pozwanemu K. K. i opartym na podstawie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. domagało się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego (wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 listopada 2008 r.) w zakresie uprawniającym pozwanego do prowadzenia egzekucji świadczeń zasądzonych w tym wyroku oraz poprzedzającym go wyroku Sądu Okręgowego w K. Powód argumentował, że pozwany mógł uzyskać zaspokojenie zasądzonych świadczeń jedynie na warunkach układu wiążącego powoda z wierzycielami, to znaczy po dokonaniu redukcji zobowiązań o 25%, umorzeniu odsetek i konwersji pozostałej części zobowiązań na udziały w kapitale zakładowym powoda. Powód podjął uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego i zaoferował pozwanemu objęcie udziałów w tym kapitale, co stanowiło - jego zdaniem - wypełnienie obowiązków układu, jednak pozwany nie złożył oświadczenia o objęciu tych udziałów, natomiast wszczął egzekucję.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził na rzecz pozwanego koszty procesu. Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację powoda, jednak Sąd Najwyższy uchylił ten wyrok na skutek skargi kasacyjnej pozwanego. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 marca 2012 r. zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że pozbawił tytuł wykonawczy pozwanego wykonalności w zakresie, w jakim uprawniał do egzekucji 25% zasądzonych świadczeń, które uległo redukcji na skutek postanowień układu oraz co do kosztów procesu, które powód uiszczył, a w pozostałym zakresie oddalił apelację. Wyjaśnił, że treść układu nie została należycie uwzględniona w tytule wykonawczym ani we wniosku egzekucyjnym pozwanego. Z tytułu kosztów postępowania odwoławczego w punkcie 4 wyroku zasądził od powoda na rzecz pozwanego 3 368 zł. Z uzasadnienia wynika, że Sąd Apelacyjny dokonał rozliczenia kosztów procesu między stronami na podstawie art. 100 k.p.c. przy przyjęciu, że powód ostatecznie wygrał sprawę w 25%, a pozwany w 75%, przy czym poniesione koszty obejmują dwa postępowania apelacyjne i jedno kasacyjne.

Pozwany w zażaleniu na postanowienie o kosztach postępowań odwoławczych, zawarte w punkcie 4 wyroku, zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że roszczenie powoda uwzględnione zostało w 25%, wskazał też na niewłaściwe zastosowanie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. i niezastosowanie § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 13 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów w kwocie 19 926 zł odpowiadających trzykrotności (za dwa postępowania apelacyjne i jedno kasacyjne) 75% wynagrodzenia należnego za prowadzenie sprawy, w której wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza 200 000 zł, powiększonego o podatek od towarów i usług oraz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący słusznie zarzucił, że w sprawie nie zachodziły wskazane przez Sąd Apelacyjny podstawy do zastosowania art. 100 k.p.c. Między stronami nie było sporu co do tego, że sumy objęte tytułem wykonawczym uległy 25% redukcji i że tak należało interpretować umieszczone w tytule wykonawczym zastrzeżenie, iż należne kwoty zasądzone zostały na warunkach układu. Znalazło to odzwierciedlenie w treści wniosku egzekucyjnego pozwanego, który nie domagał się pełnej kwoty wierzytelności lecz ich części pozostałej po redukcji. Także powód w uzasadnieniu powództwa przeciwegzekucyjnego powołał sumy zredukowane, a samo powództwo opierał na zarzucie spełnienia przewidzianego w układzie zobowiązania do przeprowadzenia konwersji niezredukowanej części wierzytelności na udziały w spółce. Wyrok wydany przez Sąd orzekający doprecyzowywał więc w istocie treść tytułu wykonawczego, ujętą w tym tytule opisowo. Rzeczywistą ingerencję w tytuł wykonawczy stanowiło jedynie pozbawienie go wykonalności co do zapłaconych przez powoda kosztów procesu. Porównanie zakresu zaskarżenia przez powoda tytułu wykonawczego z jego ostateczną wygraną uzasadnia wprawdzie zastosowanie art. 100 k.p.c., ale jedynie jego drugiego zdania, które umożliwia nałożenie na jedną stronę kosztów procesu,

jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania. W konsekwencji, aczkolwiek na innej podstawie prawnej niż wskazywał skarżący w zażaleniu, uzasadnione okazało się żądanie zmiany orzeczenia o kosztach postępowań odwoławczych poprzez zobowiązanie powoda do zwrotu na rzecz pozwanego poniesionych przez niego kosztów tych postępowań - apelacyjnego i kasacyjnego.

Nieuzasadnione jest jednak stanowisko pozwanego, że przysługuje mu dwukrotny zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym - za postępowanie zakończone wydaniem wyroku uchylonego następnie przez Sąd Najwyższy oraz za ponowne postępowanie przed Sądem Apelacyjnym po uchyleniu jego wyroku. Postępowanie apelacyjne w rozumieniu art. 367 k.p.c. i nast. toczy się na skutek wniesienia apelacji od wyroku sądu pierwszej instancji (art. 367 § 1 k.p.c.). Prowadzi je sąd wyższej instancji (art. 367 § 2 k.p.c.), który rozpoznaje sprawę w zasadzie w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) i orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji i w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) oraz - co do zasady - w zakresie żądań zgłoszonych przed sądem pierwszej instancji (zmiana powództwa jest ograniczona - art. 383 k.p.c.). Jeżeli strona przeciwna nie wniosła apelacji, to zmiana wyroku nie może nastąpić na niekorzyść strony wnoszącej apelację (art. 384 k.p.c.). Przedmiot postępowania apelacyjnego wyznaczają więc zgłoszone w sprawie żądania, przedmiot i treść orzeczenia sądu pierwszej instancji oraz zakres zaskarżenia apelacją. Po uchyleniu wyroku sądu apelacyjnego i przekazaniu sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania przez Sąd Najwyższy te elementy pozostają tożsame, co najwyżej - w razie częściowego uchylenia wyroku sądu odwoławczego - ponownemu badaniu podlegać będzie mniejszy wycinek sporu. Przedmiotem rozpoznania pozostanie jednak ta sama sprawa i prawidłowość tego samego orzeczenia sądu pierwszej instancji zaskarżonego tą samą apelacją. Postępowanie apelacyjne prowadzące do wydania wyroku uchylonego następnie przez Sąd Najwyższy oraz postępowanie apelacyjne toczące się po jego uchyleniu i przekazaniu sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania nie są więc odrębnymi postępowaniami apelacyjnymi, lecz stanowią ciągłość poświęconą rozpoznaniu jednej apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 10 lutego 2011 r., IV CZ 109/10, nie publ., z dnia 6 kwietnia 2011 r., I CZ 108/10, nie publ. i z dnia 13 czerwca 2012 r., II CZ 40/12, Lex nr 1231319).

W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym pozwany był reprezentowany przez adwokata. Podlegającą zaliczeniu do kosztów procesu wysokość wynagrodzenia tego pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym określają przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Rozporządzenie w § 13 ust. 1 pkt 2 określa minimalne stawki „za prowadzenie spraw w postępowaniu apelacyjnym”, zaś w § 13 ust. 4 pkt 2 stawki za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej, jako odpowiednią część wynagrodzenia za prowadzenie sprawy danego rodzaju, wyznaczając dolną granicę należnego wynagrodzenia. Pozwany ma rację, że wartość przedmiotu zaskarżenia przekraczała 200 000 zł, wobec czego wysokość wynagrodzenia za postępowanie apelacyjne oraz kasacyjne powinna być określona jako procent od wynagrodzenia przewidzianego w § 6 pkt 7 rozporządzenia. Pozwanemu przysługiwała zatem z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym kwota 10 800 zł, niepowiększona o podatek od towarów i usług, ponieważ pozwany nie korzystał z pomocy prawnej świadczonej z urzędu - nie stosuje się więc do niego § 2 ust. 3 rozporządzenia. Zaskarżone postanowienie o kosztach należało zatem zmienić poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego wskazanej kwoty (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁶ k.p.c.).

W pozostałej części zażalenie pozwanego okazało się nieuzasadnione i podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym orzeczono na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 100 zd. 1 k.p.c. Żądania zawarte w zażaleniu pozwanego zostały uwzględnione jedynie w części, co - przy porównaniu kosztów poniesionych przez obydwie strony w tym postępowaniu - uprawniało do wzajemnego zniesienia tych kosztów między stronami.